

ONTDEK CULTUR

IN

MIDDEN-GRONINGEN

Erfgoed | Musea | Theater | Muziek | Kunst

ZING, LEES, DOE, ONTDEK EN GENIET!

In dit mooie, nieuwe cultuurmagazine kunt u kennismaken met cultuur in Midden-Groningen. Ontdek de borgen, musea en de kunstgaleries. Wandel of fiets langs de beschermde dorpsgezichten met de mooie molens. Sta stil bij het religieus erfgoed en geniet van de talloze voorstellingen en optredens in onze theaters. Ontdek bovendien je passie op één van de muziekscholen, zing, lees, doe, ontdek en geniet!

Vanuit de gemeente zetten wij ons in om cultuur in al z'n onderdelen zoveel mogelijk te ondersteunen, en daar hoort dit magazine bij. Wat is er een rijkdom aan verschillende culturele organisaties en activiteiten in Midden-Groningen, daar wordt iedereen blij van. Veel plezier en inspiratie toegewenst bij het lezen, bekijken én meedoen!

José van Schie
Wethouder cultuur Midden-Groningen

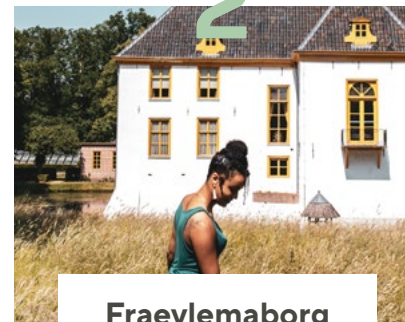

INHOUD

ONTDEK

CULTUUR
IN

2

Fraeylemaborg

Geschiedenis, erfgoed,
kunst & natuur: hier
komt alles samen **p.2**

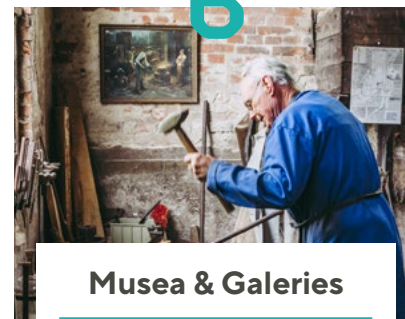
16

Historisch Erfgoed

- > Kerken **p.18**
- > Borg Welgelegen **p.21**
- > Beschermde
dorpsgezichten **p.22**
- > Molens **p.23**

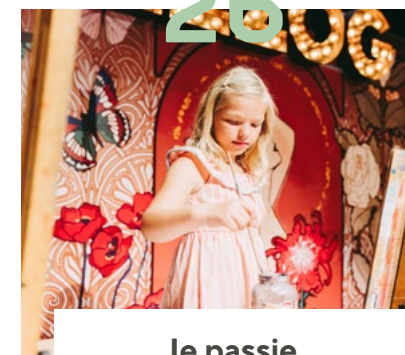
6

Musea & Galeries

- > Bus Museum **p.8**
- > Brandweermuseum **p.9**
- > Trein & Tram Museum **p.10**
- > Scheepswerf Wolhuis **p.11**
- > Stenenmuseum **p.12**
- > Schaatsmuseum **p.13**
- > Museum '40-'45 **p.13**
- > Ateliers & Galeries **p.14 en 15**

26

Je passie

- > Theater **p.28**
- > Je instrument **p.29**
- > Je creatieve uitlaatklep **p.32**
- > Lekker meedoen **p.33**

DOWNTON ABBAY OP HET GRONINGER LAND

Wie over de drempel van de Fraeylemaborg stapt, belandt in de vervlogen levens van adellijke families, dienstmeisjes en butlers. Net als in de Britse serie Downton Abbey waren de borgbewoners tot ver in de 20e eeuw chique jonkvrouwen en -heren die gekleed en bediend werden.

Delen van dit kasteeltje, in Groningen borg genoemd, stammen uit de 13e eeuw. In de eeuwen daarna hebben hier welgestelde en invloedrijke Groninger families gewoond en hun sporen achtergelaten. En dat is te zien aan de buitenkant van de borg maar ook aan het rijke en historische interieur die al die jaren zoveel mogelijk is behouden. Alsof de laatste bewoonster, jonkvrouw Louise Thomassen à Thuessink van der Hoop van Slochteren, pas gisteren de deur achter zich dichttrok in plaats van vijftig jaar geleden. Maar ze zou zich vandaag de dag hier prima thuis voelen, net als de generaties adellijken en patriciërs die haar voorgingen.

"ER IS HIER ALTIJD
WEL WAT TE DOEN"

“HET IS GELUKKIG NIET MEER ZO ELITAIR, IEDEREEN IS WELKOM”

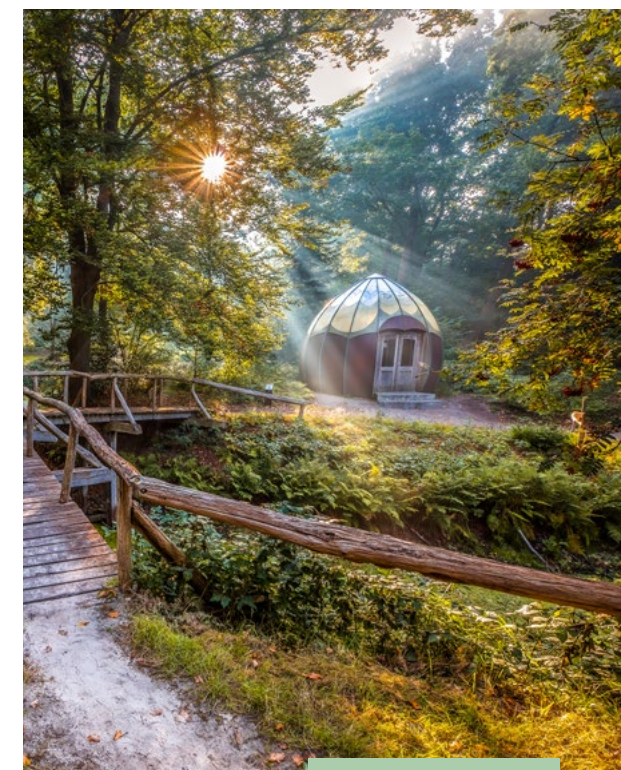
„Heel vroeger was het natuurlijk ondenkbaar dat de gewone man de deftige kamers van de Fraeylemaborg kon bezichtigen”, vertelt Co van Rooijen, voormalig voorzitter van de Fraeylema-Koetsentocht. „Geweldig dat we nu allemaal kunnen zien hoe de deftige families hier woonden. Het is gelukkig niet meer zo elitair, iedereen is welkom”, aldus Co van Rooijen. „De borg is niet meer bewoond, maar het is hier wel heel levendig dankzij alle bezoekers en mooie activiteiten. Kunstmarkten, voorjaarsfairs, historische veldslagen die worden nagespeeld. Er is hier altijd wel wat te doen. En ook dat maakt de Fraeylemaborg voor mij de mooiste plek van Midden-Groningen”, vertelt hij trots.

De statige borg is omringd door een sprookjesachtig landgoed dat in de 18e eeuw ontworpen werd met de tuinen van het Franse Versailles als inspiratiebron. Later veranderde dit in een Engelse landschapstuin. Het Slochterbos achter de borg is een prachtig natuurgebied waar elk seizoen haar eigen kleuren, geuren en geluiden heeft. In het voorjaar vind je er de zeldzame stinzenplanten en in het najaar een scala aan verschillende soorten paddenstoelen. En dan zijn er nog onverwachte verrassingen in de vorm van zogenoemde ‘follies’. Dat zijn excentrieke bouwsels die je vaker bij chique, historische Engelse buitenverblijven ziet. Maar dus ook bij de Fraeylemaborg, een van de imposantste landgoederen van het Noorden. Op de historische landerijen vind je naast de borg ook een restaurant en een expositieruimte. Een bezoekje aan de statige borg en het landgoed is leuk voor elke leeftijd. Zo is er voor kinderen een spannende speurtocht die door de gangen en vertrekken van de borg voert.

— Landgoed Fraeylemaborg, Hoofdweg 30,
9621 AL Slochteren

LANDGOED FRAEYLEMABORG

FOLLY SLOCHTERBOS

ONTDEK MUSEA & GALERIES

Musea voor liefhebbers, die zijn er volop in Midden-Groningen. Vaak zijn ze opgericht door verzamelaars, bijvoorbeeld bij het Brandweermuseum of het Schaatsmuseum. Je vindt er enthousiaste vrijwilligers, zoals de buschauffeurs bij het Busmuseum of de smid bij de Historische Scheepswerf. Ze vertellen je graag over hun passie. Ook in de meeste galleries tref je de kunstenaar zelf.

VOOR MEER INFO KIJK OP
WWW.ONTDEKMIDDENGRONINGEN.NL

NATIONAAL BUS MUSEUM

BUSSEN VAN WELEER

In vroeger tijden nam je niet gewoon de bus, nee, je ging 'mit Gado noar stad' of met een van die andere busmaatschappijen zoals de ESA en de DAM. In het Nationaal Bus Museum in Hoogezand staan ze allemaal keurig in het gelid: de bussen van weleer.

„Vroeger had ieder dorp of gemeente een eigen busmaatschappij,” vertelt directeur Rob Bezema. „Met die bus gingen mensen naar school, naar hun werk, of ze zagen er hun eerste liefde. Als je dan hier in zo’n oude bus stapt komen al die herinneringen weer terug.” Behalve voor een hoop nostalgie zorgt het museum ook voor opwindning onder fanatieke busliefhebbers vanuit de hele wereld. „Die komen hier kijken naar een speciale motor, een bepaald stuur of een versnellingsbak en maken dan driftig aantekeningen.”

De tientallen enthousiaste vrijwilligers zijn onmisbaar voor het museum. Zij zorgen dat het materieel in goede conditie blijft, houden het omvangrijke archief bij, en heel belangrijk, rijden op de bussen. „Veertig van onze vrijwilligers zijn chauffeur. We hebben tien bussen in de verhuur, dat is ons rijdend erfgoed. Grote kans dus dat je ons ergens tegenkomt!”
— *Nationaal Bus Museum, Produktieweg 13, 9601 MA Hoogezand*

“WE HEBBEN TIEN BUSSEN IN DE VERHUUR, DAT IS ONS RIJDEND ERFGOED.”

GAAN ALS DE BRANDWEER

Voor velen is het een kinderdroom: werken bij de brandweer. Die droom kun je voor eventjes waarmaken in het Brandweermuseum in Sappemeer.

„Ik ben vrijwilliger bij de brandweer van Hoogezand en in 2006 kregen we daar een oude brandweerwagen. Die hebben we helemaal gerestaureerd en van daaruit ontstond het idee voor een museum.” Marc Bakker, vrijwilliger en oprichter van het museum, is een fanatieke verzamelaar en liefhebber van alles wat met de brandweer te maken heeft. „We hebben zeventien brandweerwagens, tien motorspuiten en een paar handpompen. Het oudste materiaal komt uit de 19e eeuw. Alle brandweerwagens komen uit het Noorden, dus ze hebben echt hier in de buurt gereden. En we restaureren ze zo dat de meeste het weer goed doen.”

Zelf blussen

Laska en Sofie van Rheeden uit Hoogezand kenden het Brandweermuseum al van een schoolreis en een kinderfeestje. Maar zelf met een brandweermhelm op in de brandweerwagen zitten, dat is wel heel bijzonder. „De helm is heel erg groot en ik heb ook een heel groot pak aangehad, heel erg leuk,” vertelt Sofie. Haar tweelingzus vond het brandje blussen het leukste: „Met een soort grote spuitbus mochten we met schuim een echt vuur blussen.”

— *Brandweermuseum, Kleinemeersterstraat 158, 9611 JJ Sappemeer*

BRANDWEERMUSEUM

NOORD-NEDERLANDS TREIN & TRAM MUSEUM

TREINEN KUKEN IN HET STATION

Of je nu houdt van 'echte' treinen of juist van de kleine modeltreintjes, de liefhebber kan in het Noord-Nederlands Trein & Tram Museum zijn hart ophalen. En het mooie is: het museum is gevestigd in een oud station!

In het Noord-Nederlands Trein & Tram Museum kun je zelf ontdekken hoe het is om conducteur of treinbestuurder te zijn. „Er is een hele leuke speurtocht, en een treinsimulator,” vertelt Amber Penning. „Je bent dan zelf de bestuurder en door het scherm lijkt het alsof je echt rijdt.”

Ties en Wietke Bos vinden de modeltreinen het mooiste. „Je kunt ze zelf aan en uitzetten en er is een hele wereld nagebouwd in het klein.” Het museum is gevestigd in het stationsgebouw van Zuidbroek, een monumentaal Waterstaatstation 3e klasse uit 1865. Hier is van alles te vinden over de geschiedenis van de spoorwegen, van conducteurspetten en een complete wachtkamer tot treinkaartjes en oude stempels.

— Noord-Nederlands Trein & Tram Museum, Stationsstraat 5, 9636 BA Zuidbroek

TROSSEN LOS OP DE HISTORISCHE SCHEEPSWERF

Ben je geïnteresseerd in scheepvaart of scheepsbouw, houd je van oude machines of ben je gewoonweg dol op alles van vroeger? Dan is de Historische Scheepswerf Wolthuis een aanrader. Hier is namelijk helemaal niets veranderd in de afgelopen decennia.

„De werf is genoemd naar de laatste eigenaren, de familie Wolthuis. Zij kochten de werf in 1922,” vertelt Johan Kielman, secretaris van de stichting die de scheepswerf beheert. „De werf staat hier al sinds 1690.” De Historische Scheepswerf Wolthuis is een van de laatste werven in Nederland waar bijna alles nog is zoals het begin 1900 ook was. De smidse is er nog en de meeste machines die er staan zijn meer dan honderd jaar oud. „En alles werkt nog!”

Opgegroeid in de smidse

De vrijwilligers van de werf, vaak mannen die zelf ook op een scheepswerf hebben gewerkt, in een timmerfabriek of als machinebouwer, gebruiken en demonstreren hun ambacht regelmatig. Gerrit Klinkhamer is er iedere dinsdag als vrijwillig smid aan het werk. „Mijn vader was smid, mijn grootvader was smid, ik ben met die hamer en dat vuur opgegroeid. Ik maak onderdelen van schepen of machines en als ik even niks te doen heb maak ik sierwerk. Ik kom zelf niet uit de scheepsbouw, maar het is hartstikke leuk om te doen. Iedere dag hoor ik van de andere vrijwilligers spannende verhalen over hoe het vroeger was op de werf.”

— Historische Scheepswerf Wolthuis, Noorderstraat 308, 9611 AT Hoogezand

HISTORISCHE SCHEEPSWERF WOLTHUIS

STENENMUSEUM

PREHISTORISCHE ZWERFSTENEN VAN HET GRONINGER LAND

Het was een bijzondere erfenis, de enorme collectie Scandinavische zwerfstenen en vuurstenen werktuigen die Paul en Martha Thijssen kregen. Ze maakten er een museum van.

„Mijn schoonvader woonde op een boerderij in Slochteren en was een verwoed verzamelaar van stenen,” vertelt Paul Thijssen. „Als er geploegd was liep hij turend naar de grond over het land. Zag hij een kluit of bobbel dan schopte hij er tegenaan en regelmatig kwam zo een grote steen tevoorschijn. Eerst gooide hij ze op een bult, maar na verloop van tijd haalde hij de klei er toch maar eens af. Hij begon zich in de stenen te verdiepen en kwam erachter dat het zwerfstenen uit Scandinavië waren. Toen begon het verzamelen echt.”

Gidsgesteenten

Alles bij elkaar omvat de collectie zo’n duizend stenen en voorwerpen. Paul Thijssen: „In de geologie heb je zoiets als gidsgesteenten. Dat zijn de tweehonderdtwintig belangrijkste soorten stenen waarvan de herkomst precies bekend is. Men weet uit welke vulkaan in Zweden, Denemarken of Finland de steen afkomstig is. En van die gidsgesteenten hebben wij er tweehonderdtien en wat mij betreft zijn dat allemaal topstukken!”

— *Stenenmuseum, Padje 1, 9621 TG Slochteren*

VAN HISTORISCHE HOUTJES TOT KLAPSCHAATS

Schaatsverzamelaar Alex Kampinga van het Groninger Schaatsmuseum begon met het verzamelen van ‘scheuvels’ omdat hij een ontspannende hobby zocht. „Nu heb ik schaatsen van over de hele wereld, waarvan sommigen al eeuwenoud.”

De eerste schaatsen, ook wel glissen genoemd, werden gemaakt van een glad been van een koe of paard. Vanaf de 15e eeuw kwam er ook ijzer aan te pas. In het museum vind je unieke exemplaren zoals zwanenschaatsen of schaatsen van bekende schaatsers. Het gewone ‘houtje’ uit begin vorige

eeuw is favoriet bij Kampinga. „Het hout op zich is al mooi en ik houd van het ambachtelijke. De smid smeedde het ijzer, de stelmaker leverde het hout en de zadelmaker maakte het riempje. Die samenwerking zie je terug in een schaats. Is Alex Kampinga dan ook een groot schaatsliefhebber? „Ik heb zelf schaatsen gemaakt, dat was mooi werk. Maar schaatsen op het ijs, nee, dat is me te koud.”

— *Groninger Schaatsmuseum, Noorderstraat 274, 9611 AS Sappemeer*

DE OORLOG DICHTERBIJ

Als twaalfjarige krijgt Chris Scholtens pamfletten die in 1939 zijn uitgestrooid boven Oost-Groningen. Ze vormen het begin van een verzameling die inmiddels honderden items over de Tweede Wereldoorlog bevat, van groot tot klein.

„Ik verzamel alles wat met de oorlog in dit gebied te maken heeft. Dat kunnen heel bijzondere dingen zijn zoals de propeller van het vliegtuig dat is neergestort bij Harkstede. Of een bomscherm van de bom die op een watertoren in Slochteren viel. Maar ook hele alledaagse dingen zoals een melkbusje van de mannen die hier schuttersputjes moesten graven.”

MUSEUM '40-'45

In Museum '40-'45 in Kolham vind je boeken, brieven, documenten, emailen borden, kranten, onderdelen van voertuigen, militaire tenues, munitie, schilderijen, stafkaarten en schaalmodellen van oorlogsschepen. Het zijn voorwerpen die de oorlog dichterbij brengen. „Mensen weten wel dingen over de oorlog, maar het blijft vaak bij algemene kennis. Door de spullen en de verhalen die erbij horen merken ze dat de oorlog zich ook heel dichtbij heeft afgespeeld en dat maakt indruk.”

— *Museum '40-'45, W.A.Scholtenlaan 5, 9615 TG Kolham*

GEBOEID DOOR HOUT

De een ziet er duidelijk een gezicht in, de ander een vrouw met uitgestrekte armen. De houten kunstwerken van Albert Jan Rouwkema zijn vatbaar voor meerdere interpretaties.

„Hout boeit mij door de structuren, de prachtige vergroeiingen, de regelmaat in de jaarringen en de woestheid in de wratten.” Albert Jan Rouwkema bewerkt hout met de draaibank, maar combineert het ook met glas of metaal. Soms laat hij het juist ongepolijst en blijft de ruwe oorspronkelijke vorm zichtbaar. Zijn materiaal komt uit de nabije omgeving. „Als een boom in de buurt wordt omgezaagd of iemand breekt een hardhouten trap uit zijn huis, bedenk ik er een artistieke toepassing voor. Ook gevonden hout verwerk ik tot kunst zoals donkere balken die eeuwenlang onder de grond hebben gelegen of een kunstzinnig gevormde wortel.”

— *De Draai, Cypresenlaan 8, 9603 DG Hoogezand*

DE DRAAI

MUSEUM LAMMERT BOERMA

In een soort hedendaags Rubens-Rembrandt huis toont de Groninger kunstenaar Lammert Boerma zijn bijzondere meesterwerken. Boerma is autodidact en gebruikt een schildertechniek uit de 17e eeuw met een onderlaag van tempera waarover hij met olieverf gelaagdheid aanbrengt. Zijn vaak grote schilderijen vormen een mengeling van realistisch-surrealistisch en symbolische tendensen. Naast schilderijen herbergt het museum ook beelden, foto's, tekeningen en een collectie oldtimer-bromfietsen uit de jaren '50 en '60, alles uitgesteld in de dertien vertrekken die elk zijn voorzien van een eigen kleur en stijl.

— *Museum Lammert Boerma, Borgercompagniesterweg 44-46, 9632 TD Borgercompagnie*

“GEVONDEN HOUT VERWERK IK TOT KUNST”

GALERIE BEELDENKUNST

Beelden uit een ruwe, grillige steen maken is de grootste passie van Tetdy Stol. In de steen zit vaak al een vorm verscholen die met raspen, beitelen en polijsten tevoorschijn komt. Naast beeldhouwen houdt Stol zich bezig met schilderen, keramiek, mozaïek en grafiek. Geïnspireerd door de natuur, een verhaal of zo maar een stuk bruikbaar materiaal ontstaan er gevarieerde werken in haar atelier. Op vrijdagmiddagen kun je op afspraak aan je eigen schilderij werken.

— *Galerie Beeldenkunst, Kleinemeesterstraat 153, 9611 JD Sappemeer*

KUNSTTE LEEN

Thuis genieten van kunst? De collectie van ARTOS - Kunstuitleen Slochteren bevat ruim achthonderd kunstwerken in verschillende stijlen en allerlei technieken: beelden, etsen, fotografie, keramiek, olieverven, sieraden en tekeningen. Er zijn ook regelmatig exposities in het gebouw.

— *Kunstuitleen ARTOS, Hoofdweg 1-11, 9621 AA Slochteren*

KUNSTUITLEEN ARTOS

OVERIGE ATELIERS & GALERIES

Aldrik Salverda

Dorpsstraat 74, 9605 PC Kiel-Windeweer

Art Studio BAMbeeldend

Noorderstraat 19, 9611 AA Sappemeer

Atelier Cootje de Wijs

Pieter Venemakade 133, 9605 PM Kiel-Windeweer

Atelier Karmozijn

Schoolstraat 1, 9635 AZ Noordbroek

Atelier Lydia Jonkman

Koningsakkers 31, 9628 EG Siddeburen

Atelier Maaïke Nijlunsing

Pastorieweg 10, 9635 TD Noordbroek

Atelier Reinder Bleeker

Stationsweg 23, 9601 BH Hoogezand

Atelier Westeind

Westeind 46, 9636 CD Zuidbroek

ExpoJoes

Slochterdijk 58, 9619 TD Froombosch

Galerie Aparterie Maria

Clobus Horstlaan 58, 9601 ML Hoogezand

Galerie De Smederij

De Vosholen 56, 9611 KN Sappemeer

— **Het Wapen van Noordbroek** Hoofdstraat 2, 9635 AV Noordbroek

— **Jeanet Schipper** Middenstraat 137, 9611 KH Sappemeer

— **Loes Koster, keramische vormgeving** Het Loeg 29, 9649 EG Muntendam

— **Lucas Klein** Pastorietuin 31, 9617 ED Harkstede

— **Mark Witteveen** Hoofdstraat 1, 9635 AS Noordbroek

— **Nanette Darneviel-de Groot** Hoofdweg 70, 9628 CR Siddeburen

— **Rika Post** Bark 18, 9606 RA Kropswolde

— **Roelof Hoving** Hoofdweg 88c, 9621 AN Slochteren

ONTDEK HISTORISCH ERFGOED

Een borg, een molen of een oude kerk.
Het lijkt zo vanzelfsprekend dat ze er zijn,
maar er gaat een lange geschiedenis
van bewoning of gebruik, soms verval en
restauratie aan vooraf. Er is gelukkig veel
behouden gebleven in Midden-Groningen.
Maak een reis door de tijd in de beschermde
dorpsgezichten, de middeleeuwse kerken
en de nog immer draaiende molens.

VOOR MEER INFO KIJK OP
WWW.ONTDEKMIDDENGRONINGEN.NL

GESCHILDERD BIJBELVERHAAL

KERK NOORDBROEK

De 14e-eeuwse kruiskerk in Noordbroek is van buiten een imponerend bouwwerk. Binnen valt er een hoop te ontdekken, vooral als je naar boven kijkt.

„De schilderijen op de muren en de gewelven zijn erg de moeite waard,” vindt bezoeker Birthe Lugtenborg. „Hier en daar zijn ze wat vaag omdat ze jarenlang verborgen zijn geweest onder pleisterwerk. Wat een klus moet dat geweest zijn om alles weer tevoorschijn te krijgen! Het plafond is helemaal bijzonder, het complete bijbelverhaal is daar terug te vinden. En ik meende zelfs een draak te zien.”

GESCHILDERD BIJBELVERHAAL

KERK NOORDBROEK

Wereldberoemd orgel

Naast het gebouw is ook het orgel bijzonder. „Niet iedereen weet dit maar het orgel van de kerk in Noordbroek is wereldberoemd,” vertelt organist Peter Westerbrink. „Speciaal voor dit orgel komen Amerikanen, Canadezen, Italianen en mensen uit Hongkong hier naar toe. Het is gebouwd door Arp Schnitger, een orgelbouwer die in alle boekjes staat als een van de beste van de wereld. En het orgel is heel lang niet gerestaureerd, er is niet mee ‘gerommeld’, dus het heeft nog de klank van vroeger. Bij veel kerkorgels zie je allerlei tierelantijntjes, engeltjes en ingewikkeld houtsnijwerk. Dat heeft dit orgel niet. Het heeft een soort eerlijkheid in de klank en zo ziet het er ook uit, het is functioneel. Een soort boerenorgel eigenlijk, maar het klinkt prachtig. Het goede gevoel dat sommige kerken je kunnen geven, dat heeft de ene wel en de andere niet, en de kerk in Noordbroek heeft dat.”

— Noordersingel 1, 9635 TW Noordbroek

KOEPELKERK

De achtkantige Koepelkerk is de eerste speciaal voor preken gebouwde kerk in de provincie Groningen. Opdrachtgever was de stad Groningen, die in de 17e eeuw in de veengebieden rond Sappemeer turf liet winnen. Van heinde en verre kwamen mensen naar Sappemeer, want hier was werk. Van deze mensen werd verwacht dat ze iedere week naar de kerk gingen, daarom kreeg stadsbouwmeester Coenraed Roelfs in 1653 opdracht tot het bouwen van deze achtkantige kerk met een koperen koepeldak. De kerk wordt tegenwoordig gebruikt voor concerten en voorstellingen.

— Noorderstraat 169, 9611 AD Sappemeer

KOEPELKERK SAPPEMEER

WALFRIDUSKERK

Een van de oudste kerken in de provincie Groningen staat in Hellum en dateert van eind 11e eeuw. De kerk heeft muren met een speklagenstructuur. Deze is ontstaan door bij de verbouwing tufsteen van het oorspronkelijke romaanse gebouw te combineren met baksteen. De aangebouwde toren is in 1872 gebouwd als vervanging van de losstaande toren uit de 15e eeuw. In de kerk staat het oudste wapenbord van Frans Rengers uit 1568, het oudste van de provincie Groningen. In de kerk worden regelmatig concerten gehouden.

— Hoofdweg 33, 9627 PA Hellum

DE AMSHOFF

DE AMSHOFF

In 1755 laat de stad Groningen een kerk bouwen, zodat de sterk gegroeide bevolking langs het Kieldiep in eigen dorp kan kerken. Op de windvaan staat het Groninger stadswapen, als verwijzing naar de stichter. Sinds 2001 is het gebouw in gebruik als restaurant, erfgoedlogies en populaire trouwlocatie.

— Pieter Venemakade 93-95, 9605 PL Kiel-Windeweer

PETRUSKERK

De romanogotische Petruskerk van Zuidbroek is gebouwd op het einde van de 13e eeuw. Het is een imposante kruiskerk met een losstaande toren. Opvallend in het interieur zijn de achtribbige koepelgewelven. Het grote orgel in classicistische stijl geldt als de laatste belangrijke vertegenwoordiger van de 18e eeuwse Groninger orgelbouw.

— Torenstraat 6, 9636 CR Zuidbroek

DORPSKERK

Midden in Meeden staat de dorpskerk uit de 15e eeuw met een houten tongewelf. Het orgel werd gemaakt door Albertus Anthoni Hinsz, één van de bekendste orgelbouwers uit de 18e eeuw. Het behoort nu tot de belangrijkste historische orgels van Noordwest Europa.

— Kerkstraat 12, 9651 BA Meeden

JUFFERTOREN EN PROTESTANTSE KERK

Al in 1224 wordt de Juffertoren genoemd. Een bijzondere sage speelt rond het ontstaan van de spitse, smalle en hoogoplopende toren. Het verhaal gaat dat drie zusters hun dagen vulden met feesten, tot ze de leegte van hun bestaan inzagen. Om hun rijkdom goed te benutten en als boetedoening trok elk een andere kant op. Waar ze stopten bouwden ze een toren. Ze kwamen uit in Holwierde, Onstwedde en Schildwolde. De laatste twee Juffertorens bestaan nog steeds. Je herkent ze aan de gemetselde spits. De kerk staat los van de toren.

— Hoofdweg 125, 9626 AC Schildwolde

JUFFERTOREN & PROTESTANTSE KERK

SINTWILLIBRORDUSKERK

In 1872 ontwerpt architect Pierre J.H. Cuypers, ook bekend van het Rijksmuseum en Centraal Station in Amsterdam, deze hallenkerk in neogotische stijl. De kerk is een van de weinige Cuyperskerken in Noord-Nederland, die nog in vrijwel authentieke staat verkeert. Alleen het orgel ontbreekt. Dat ging verloren nadat de torenspits in de novemberstorm in 1972 in de kerk viel. Het meest in het oog springend is het neogotische altaar met grote voorstellingen in reliëf en erboven tweezijdig beschilderde luiken.

— Noorderstraat 154, 9611 AP Sappemeer

MONUMENTALE GRAFKERK

Een van de weinige monumentale, protestantse kerken in de provincie is de grafkerk. Henric Piccardt en Anna Rengers, vrouwe van de Fraylemaborg in Slochteren, bouwen eind 17e eeuw tegen de toren in gotische stijl een nieuwe kerk. Je vind er nog steeds de voormalige werkkamer van Piccardt. Beide oprichters zijn bijgezet in de grafkelder onder de kerk.

— Hoofdweg 63, 9617 AB Harkstede

OVERIGE KERKEN

—

Hervormde kerk

Kerkstraat 17, 9649

GM Muntendam

—

Ontmoetingskerk

Noorderstraat 27,

9611 AA Sappemeer

—

Damkerk

Hoofdstraat 4, 9601

EH Hoogezand

—

Dorpskerk Kropswolde

Woldweg 115, 9606

PC Kropswolde

—

Protestantse kerk

Hoofdweg 108, 9621

AN Slochteren

—

Hervormde kapel

Hoofdweg 37, 9939

PB Tjuchem

—

Julianakerk

Hoofdweg 44,

9615 AG Kolham

(regelmatig exposities)

—

Oude hervormde kerk

Hoofdweg 124, 9628

CS Siddeburen

—

Protestantse kerk

Oudeweg 68, 9628

CG Siddeburen

—

Dorpskerk

Graauwedijk 61, 9625

PB Overschild

BORG WELGELEGEN, LANDHUIS TUSSEN HET BRUINE GOUD

Het had niet veel gescheeld of de statige vijvers van Borg Welgelegen waren gedempt, de tuinen tot landbouwgrond omgeploegd en de sierlijke gevels met de grond gelijkgemaakt. In 1916 was de verwaarloosde veenborg een tijdelijk toevluchtsoord voor Belgische vluchtelingen en genomineerd voor de sloop. Maar een familielid van eerdere bewoners, Cornelis Alexander Star Numan, redde het vroegere familiebezit op het nippertje en blies het nieuw leven in. Dankzij hem kunnen we vandaag de dag wandelen door de siertuinen in de stijl van Franse barok. Even in de schoenen staan van de oude Groninger adel die hier heel wat voetstappen heeft liggen.

Fortuin in veengebied

Jan Cornelis Spiel stichtte de veenborg Welgelegen in 1650. Hij was een van de vele Groningers die fortuin maakte met het ontginnen van het veengebied en het vervolgens winnen van de kostbare brandstof turf. Het 'bruine goud' maakte veel Groningers zeer welvend in de zeventiende eeuw. De nieuwe rijken lieten al snel tientallen luxe paleisjes in de omgeving bouwen, veenborgen genaamd. Borg Welgelegen is een van de weinig overgebleven veenborgen. De borg zelf is niet te bezoeken, maar de tuin is vrij toegankelijk. In 2021 is de grote Franse barokke siertuin in oude luister hersteld.

— Borg Welgelegen, De Vosholen 60, 9611 TD Sappemeer

TERUG IN DE TIJD

BORG WELGELEGEN

KIEL-WINDEWEER

BESCHERMDE DORPSGEZICHTEN

KIEL-WINDEWEER

Acht kilometer, zo lang is beschermd dorpsgezicht Kiel-Windeweer. Kaarsrecht ligt het Kieldiep tussen de lintbebouwing, met imposante boerderijen en arbeiderswoningen. Smalle draaibruggetjes maken het veenkoloniale beeld compleet.

„Als ik toeristen iets zou mogen laten zien, dan zijn dat de dorpen Borgercompagnie, Tripscompagnie en Kiel-Windeweer,” vertelt journalist Louis van Kelckhoven. „Hier zijn de veenkoloniale structuren nog intact. Je ziet de kanalen, de ‘wieken en monden’, waar de turfschepen overheen voeren. Ik ben wel iemand die zich graag voorstelt hoe het was voordat wij hier waren en dat zijn de plekken waar je dit nog kunt zien. Op weg naar huis

kom ik altijd over de Wildervanksterweg en vanaf de brug kun je over het hele kanaal dat door Kiel-Windeweer loopt kijken. Dat zijn voor mij de plaatjes die er toe doen.”

STATIG SLOCHTEREN

Wie vanaf de Fraeylemaborg verder het dorp Slochteren inloopt, passeert het ene prachtige pand na het andere. Ze ademen historie, zoals Het Hoge Huis (Hoofdweg 20) dat vroeger voor rechtspraak werd gebruikt en daarom ook wel het Rechthuis wordt genoemd. Aan het smalle Padje liggen verschillende karakteristieke boerderijen, zoals de statige Geertsemaheerd. Voor een sfeervol ritje kun je vanaf Slochteren de Noordbroeksterweg nemen. Ook deze slingerende, lommerrijke weg hoort bij het beschermd dorpsgezicht van Slochteren.

DRAAIEND ERFGOED

De molen is niet voor niets ons nationale symbool, het bracht ons onder meer nieuw land en voedsel. Tegenwoordig zetten we de eeuwenoude techniek opnieuw in, nu voor het winnen van duurzame energie. Ook in Groningen speelden de molens een grote rol in de geschiedenis. Het ontpolderen van land, het malen van koren: dankzij de historische molens van Midden-Groningen was er voorspoed. En ze draaien nog altijd door.

„Molens zijn niet weg te denken uit ons landschap. Het is cultureel erfgoed dat je wilt bewaren, en wij zorgen dat dat gebeurt,” vertelt Bert Steenhuizen van Molenstichting Midden- en Oost-Groningen. „Zonder poldermolens zou Nederland zoals wij dat kennen niet eens bestaan!”

In Midden-Groningen staan acht molens, van polder- tot korenmolen. De oudste nog bestaande poldermolen van de provincie Groningen staat in Slochteren: de Molen van de Groote Polder. Samen met buurmolens

De Ruiten en de Fraeylemamolen zorgde de molen ervoor dat de polder droog genoeg was om het land te kunnen bewerken. Hierdoor nam de welvaart van het gebied steeds meer toe.

Het lijkt even buiten Slochteren wel klein Kinderdijk met de drie molens op een rij, maar oorspronkelijk waren er rondom Slochteren wel dertig molens te vinden. „Daarom vinden we het ook zo belangrijk om wat er nog staat te behouden,” aldus Steenhuizen. „En dat doe je vooral door de molens te laten draaien. Onze enthousiaste molenaars zijn dan ook zo vaak mogelijk in de molen te vinden. Dat is belangrijk want een molen die niet draait gaat piepen en kreunen en is uiteindelijk onbruikbaar.” Vincent Mathlener is zo’n enthousiaste vrijwillig molenaar. „Molens zijn allemaal anders, hebben ieder hun eigen geschiedenis. Ik vertel er altijd graag over en trek bezoekers de hele molen door!” Hij is sinds 2018 molenaar op de Noordermolen in Noordbroek. „Sindsdien ben ik hier niet meer weg te slaan.”

SLOCHTEREN,
FRAEYLEMAMOLEN

**“ZONDER POLDERMOLENS
ZOU NEDERLAND ZOALS
WIJ DAT KENNEN NIET
EENS BESTAAN!”**

NOORDERMOLEN

De achtkante grondzeiler uit 1805 bemaalde de Noordermolenkolonie. Vanaf 1880 nam een stoomgemaal het westelijk deel van deze polder over en in 1959 werd de molen buiten gebruik gesteld. Bij een grote restauratie in 2004 en 2005 zijn onder andere het achtkant en de kap hersteld.

— Hamrik 2, 9635 VC Noordbroek

NOORDSTAR

Sinds 1849 staat in Noordbroek een achtkante koren- en pelmolen. Vanuit het dorp is de vrij kleine Noordstar slecht zichtbaar, hoewel de stellingmolen vrij staat aan de rand van de bebouwing. Op de stellingzolder liggen twee stel maalstenen en een pelsteen.

— Molenlaan 3, 9635 TB Noordbroek

FRAEYLEMAMOLEN

Meneersmeulen of Lutje Meulen. Zo wordt de Fraeylemamolen uit 1786 ook wel genoemd. Alledrie de namen verwijzen naar de opdrachtgever, de borgheer van Slochteren. In 1969 brak tijdens een zware storm de gietijzeren bovenas. Na herstel kon de molen in 1974 weer gaan malen.

— Groenedijk 2A, 9621 TL Slochteren

MOLEN VAN DE GROOTE POLDER

De oudste nog bestaande poldermolen van de provincie Groningen staat in Slochteren. Molen van de Groote Polder is een achtkante grondzeiler. De molen dankt haar naam aan polder die zij bemaalde tot de ruilverkaveling het als maalwerktuig overbodig maakte.

— Groenedijk 22A, 9621 TL Slochteren

MOLEN DE RUITEN EN BAKKERS MEULENTJE

De Ruiten is een achtkante poldermolen. In 1935 werd deze grondzeiler gebouwd op de plek van twee eerder gebouwde en afgebrande molens, uit 1786 en 1934. Ook de huidige molen heeft een roerig bestaan. Zo zorgde een zware storm in 1972 voor ernstige schade en leidde ruilverkaveling en een dichtgroeïend landschap tot onwerkbaar omstandigheden. Sinds 2021 verzet de vijzel weer water.

Veel kleiner is Bakkers Meulentje. Deze weidepoldermolen uit 1960 stond oorspronkelijk in Harkstede, in het land tegenover de boerderij van de familie Bakker. In 2007 werd hij weer opgebouwd naast Molen De Ruiten.

— Groenedijk 28A 9621 TL Slochteren

ENTREPRISE

In Kolham staat de grootste molen in de provincie, met een vlucht van 24,40 meter. De achtkante stellingmolen Entreprise brandde in 2000 af. Alleen de gemetselde stenen onderbouw bleef bewaard en vormt het fundament van de in 2010 herbouwde korenmolen. Enkele onderdelen zijn hergebruikt, zoals twee zwartgeblakerde veldkruisen. Onderin de molen zit het winkeltje en Rustpunt Jomilly.

— Hoofdweg 90, 9615 AD Kolham

DE HOOP - MULDER POT

Ruim twintig jaar leefde grondzeiler De Hoop op nadat brand de voorganger in 1921 verwoestte. Voor de herbouw van de achtkante korenmolen zijn onderdelen van de gelijknamige oliemolen uit Vierverlaten gebruikt. Na 1945 raakte de molen buiten gebruik en in 1975 was het in zeer slechte staat. Inmiddels is het onderdeel van ambachtelijk molenbedrijf Mulder Pot en zijn in de molenwinkel zelfgemalen meel(mixen) te krijgen.

— Woldweg 70, 9606 PG Kropswolde

STEL'S MEULEN

Midden in het dorp, bij de kruising naar Lageland, Meerstad en Scharmer, staat de achtkante koren- en pelmolen Stel's Meulen. De stellingmolen uit 1851 heeft een steenzolder die tegelijkertijd stellingzolder is.

— Hamweg 2A, 9617 AS Harkstede

WINDLUST

Sinds 1859 staat de Windlust in het centrum van Overschild. Deze kleine achtkante korenmolen is gebouwd met materiaal van een poldermolen uit Steendam. De molen maalt nog steeds granen tot diervoeder. In het bijbehorende motorhuis staat een Bronsmotor uit 1930, waardoor het mogelijk is machinaal te malen.

— Kanaalweg 2, 9625 PG Overschild

OVERIGE MOLENS

— De molen van de Smitspolder
Scharmer Ae westzijde,
Kolham

— Poldermolen De Putter
Westerbroekstermaderpolder,
Foxhol

— Poldermolen Kikkoman
Leinewijk bij het Zuidlaardermeer,
Kropswolde

— Poldermolen Koetze Tibbe
Kropswolderbuitenpolder,
Kropswolde

Noordermolen

ONTDEK JE PASSIE

Muziek en theater beleef je op zijn best als je er live naar kunt kijken. En dat kan in de twee theaters die Midden-Groningen rijk is! Maar zelf meedoen kan ook. Of het nou zingen in een bandje is, lekker kleien, schilderen, toneelspelen, je verkleden als piraat of je dichterstalent ontdekken: zelf deelnemen aan cultuur is het leukste wat er is. En daar is in Midden-Groningen heel veel gelegenheid voor. Bij de muziekschool of een koor, in de bibliotheken of de ateliers, of lekker buiten op Kultuureiland. Alle ruimte voor jezelf!

VOOR MEER INFO KIJK OP
WWW.ONTDEKMIDDENGRONINGEN.NL

LICHT UIT, SPOT AAN!

KIELZOG THEATER

Het doek gaat open, je zakt behaaglijk weg in je stoel en voor je ogen ontrolt zich een nieuwe wereld: het theater! Of je nou van serieuze toneelstukken houdt, met je kinderen naar een familievoorstelling wilt of gewoon een avondje wilt lachen, je kunt heel goed in Midden-Groningen terecht. Het grootste theater is natuurlijk het Kielzog in Hoogezand.

KIELZOG THEATER

28

„Naar het theater gaan betekent bij ons echt een avondje uit. Bij binnenkomst krijg je koffie, en daarna wacht je in de zaal gespannen op wat komen gaat. Een live-uitvoering van een theaterstuk of een muziekvoorstelling heeft iets magisch!” Theaterdirecteur en programmeur van Kielzog Ids Dijkstra houdt van ‘zijn’ theater. „Ik denk dat wij het theater zijn met het meest diverse programma. Je vindt hier alle genres en we zijn niet bang om ‘plat vermaak’ te programmeren naast het serieuze werk. Dus kijk je de ene dag naar stand-up comedy of een concert van Mooi Wark, en is er de volgende dag een moderne dansvoorstelling.”

Het Gronings neemt een grote plaats in bij Kielzog. „Zes keer per jaar kun je naar de Aigenhaimers waar zanger Jan Henk de Groot andere streektaal singer-songwriters ontmoet. En samen met de bibliotheek en het Centrum voor Groninger Taal en Cultuur hebben we een nieuw festival opgezet: GRN. Wie houdt van Groningen óf het Gronings kan niet om dit festival heen.” — *Kielzog Theater, Gorecht Oost 157, 9603 AE Hoogezand*

THEATER IN EEN BOERENSCHUUR

Vol enthousiasme runt Peter Molter in Borgercompagnie een kleinschalig theater en cultuurwerkplaats waar creativiteit volop de ruimte krijgt. Daardoor is er genoeg te doen in dit mooie lintdorp.

„Bij ons kom je unieke concerten en voorstellingen tegen. Allemaal gemaakt door lokaal of regionaal talent, dat je waarschijnlijk nooit of pas later in de schouwburg zult zien,” vertelt Peter Molter van Stichting Met Meer Cultuur & Cultuurwerkplaats BC47. „We hebben voorstellingen van theaterploegen uit het noorden en elders vandaan, en muziekvoorstellingen; van blues tot singer-songwriter. En niet onbelangrijk: onze voorstellingen zijn heel betaalbaar.” Bij MMC kun je ook zelf creatief aan de slag. Er zijn cursussen schilderen, gitaar en piano tot theater, staalkunst en meer. Ook wordt ieder jaar een eigen muziektheaterproductie opgevoerd, dat in de loop der jaren is uitgegroeid tot een heel spektakel. Molter: „Het principe bij MMC is: heb je een idee, dan gaan wij met jou aan de slag om er wat moois van te maken.” — *Met Meer Cultuur & Cultuurwerkplaats BC47, Borgercompagnie 47, 9632 TC Borgercompagnie*

ONTDEK JE INSTRUMENT

Muziek maken is het leukste dat er is. Althans, volgens Tim Nobel van de Kielzog Muziekschool. Maar dan moet je het wel eerst leren.

„Je kunt bij ons alle gebruikelijke instrumenten leren bespelen. Piano, viool, hobo, gitaar. Drummen is erg populair en zingen vinden veel mensen ook leuk.” Aan het woord is Tim Nobel, teamleider van de Kielzog Muziekschool. „Muziekles is er voor alle leeftijden, zelfs peuters en kleuters. Vanaf zes jaar kun je Algemene Muzikale Vorming volgen. Dat is een hele leuke kennismaking met muziek in plaats van alleen maar blokfluit spelen zoals vroeger. Je leert al een beetje noten lezen, er zitten dansjes bij. Als je dat gedaan hebt is de stap om met een instrument te beginnen veel makkelijker. Kinderen tussen de acht en twaalf jaar kunnen bij ‘Ontdek je instrument’ allerlei instrumenten uitproberen en krijgen vervolgens vijf keer les op hun favoriete instrument. Maar ook als je tachtig bent kun je hier op les!”

CULTUURWERKPLAATS BC47

29

"MET RUIM TWINTIG KOREN IN MIDDEN-GRONINGEN IS ER ALTIJD WEL EENTJE IN DE BUURT"

MUZIEK OP SCHOOL

Tim vertelt verder: „Via ons Cultuurmenu brengen we muziek naar de scholen toe. Met djembéworkshops bijvoorbeeld, dan leer je met je hele klas een aantal ritmes spelen. Muziek meemaken hoort er ook bij, dan komen ze hier naar het theater. Maar we helpen ook leerkrachten met het geven van muzieklessen of geven ze zelf. Of we maken samen met een school een doorlopende leerlijn zodat kinderen gedurende hun hele basisschoolperiode bezig zijn met muziek. Daarbij werken we samen met landelijke instellingen zoals Meer muziek in de klas. Het allermooiste aan muziek maken is samenspelen. Of dat nou is lekker aanklooiën met je bandje op een zolderkamer, zingen in een koor of met je hele klas trommelen, op een gegeven moment kom je samen in een soort flow en dat is fantastisch.”

— *Kielzog Muziekschool, Gorecht Oost 157, 9603 AE Hoogezand*

IEDEREEN HEEFT EEN TALENT BIJ DE NOTENBOOM

Muziek maken geeft veel plezier en ontspant. Kinderen met autisme leren soms beter met behulp van plaatjes of video's, terwijl vertrouwen en regelmaat belangrijk zijn voor iemand met bijvoorbeeld ADHD en autisme. Dat krijgen ze hier. „We hebben een speciale methode waarbij we echt aansluiten op wat iemand nodig heeft,” vertelt Jacintha Porrenga. „Op een speelse manier, met kleuren, woorden en ritmes, gaan we aan de slag met een instrument of met zangles.”

— *Muziekschool De Notenboom, Noorderstraat 39, 9611 AA Sappemeer*

UIT VOLLE BORST

Zeemansliedjes, smartlappen uit de Jordaan of een lekker popnummer. Steeds meer mensen ontdekken dat samen zingen in een koor mooi klinkt en ook gezellig is. Met ruim twintig koren in Midden-Groningen is er altijd wel eentje in de buurt. In Zalencentrum Brandpunt in Hoogezand oefent iedere woensdagavond Piratenkoor Voorwaarts Voorwaarts. „We zingen Nederlandse en Engelse zeemansliederen,” vertelt secretaris en enthousiast lid Hans de Koning. „Ter verhoging van de sfeer bij onze optredens in bejaardenhuizen zetten we ook populaire oud Hollandse nummers zoals 'Bij ons in de Jordaan' op het repertoire. Bij onze optredens hebben we allemaal piratenkleding aan, erg leuk om daarin op te treden.” Het zingen bij Voorwaarts Voorwaarts bevalt Hans de Koning goed. „Ik wilde dat ik twintig jaar eerder lid geworden was. Het is heel gezellig met een leuke nazit erbij, en het zingen maakt je blij, iedere keer weer. Geïnteresseerden zijn van harte welkom om op woensdagavond te kijken of mee te doen. „Wel alleen heren, we hebben er geen dames bij.”

— www.piratenkoor.info

KIELZOG MUZIEKSCHOOL

PIRATENKOOR VOORWAARTS VOORWAARTS

OVERIGE KOREN

—	—	—
Amusementskoor Juicy Lake	Christelijke muziekvereniging De Woudklank	Kinderkoor Cantorette / Tienerkoor Cantiamo
—	—	—
Brokekoor Westerbroek	Close Harmony Koor The Famondio Singers	Muziekvereniging Concordia
—	—	—
Capriccio Clarinet Orchestra, Hoogezand	Dameskoor Elk & Ain	Muziekvereniging Oosterbroek
—	—	—
Chr. Brassband Elad Muntendam	Dameskoor Vive La Sjans Hoogezand	Neutraal gemengd koor Syerdeberth
—	—	—
Christelijk Fanfarekorps Juliana	De Mieden Company	Operettevereniging Pro Burletta
—	—	—
Christelijk gemengd koor	Folk- & Shantylkoor Westerstorm	Ouderenkoor Amicitia
—	—	—
Christelijk Mannenkoor Prins Alexander	Gemengd koor Corazon Singers	Piratenkoor Voorwaarts Voorwaarts
	—	—
	Gereformeerd gemengd koor Canticorum /	Popkoor Daisy Bells
		—
		Popkoor Popkorn
		—
		R.K. dameskoor Internos
		—
		Shantylkoor De Raaitvinken
		—
		Shantylkoor De Scheepsjoagers
		—
		Vrouwenkoor Vrolijke Noot
		—
		Zang- en muziekvereniging Blijde geluiden
		—
		Zeemansvrouwenkoor Zuidbroek

ATELIER LYDIA JONKMAN

CREATIEVE UITLAATKLEP

KLEURRIJKE SCHILDERKUNST

„Mensen vinden het leuk, leerzaam en ontspannend. Even een creatieve middag voor jezelf!” Bij de workshops van kunstenares Lydia Jonkman leer je de fijne kneepjes van het schildersvak. Ze staat bekend om haar vrolijke, kleurrijke schilderijen van het mooie Groninger land, dieren en bloemen. Regelmatig geeft ze inspirerende teken- en schilderlessen in haar atelier in Siddeburen, voor zowel kinderen als volwassenen. Plezier staat hierbij voorop. „Voor wie wil dat er eens iemand meekijkt, of gewoon zin heeft om iets leuks te maken en met je handen bezig te zijn.”

— *Atelier Lydia Jonkman, Koningsakkers 31, 9628 EG Siddeburen*

KNUTSELEN EN RAVOTTEN IN DE NATUUR

Kultuureiland Damsterplas is een fantastisch grote plek middenin de natuur waar je naar hartenlust kunt rennen, vliegen en knutselen. „Kinderen kunnen alle kanten op, dat maakt het zo heerlijk om hier te zijn! Je zit midden tussen heel veel bloeiende bloemen en kruiden, en we organiseren vaak activiteiten,” vertelt Henske Teunissen van Kultuureiland enthousiast. „In de zomer zijn er workshops spekteken bewerken voor kinderen of pottenbakken voor volwassenen. In de herfst kan er geknutseld worden met pompoenen of kastanjes. Natuurlijke materialen zijn altijd het uitgangspunt.

— *Kultuureiland Damsterplas, Damsterweg tussen Steendam en Siddeburen*

LEKKER MEEDOEN

IN DE BIEB

Je verliezen in een boek, je even mee te laten voeren in een andere wereld, wat kan dat fijn zijn! In de bibliotheek ligt een schat aan boeken op je te wachten. Maar dat niet alleen, je kunt er tegenwoordig ook veel dóen.

„Natuurlijk hebben bibliotheken nog steeds een grote collectie boeken, maar activiteiten gekoppeld aan cultuur, gamen of ict zijn steeds belangrijker,” zegt Ida Buijs, domeinspecialist bij de Bibliotheek Hoogezand. Wil je (meer) weten over hoe de computer werkt of hoe je digitaal bij de overheid moet komen? Loop binnen tijdens een spreekuur of volg een cursus. Ga je liever zelf aan de slag? Bouw zelf, met lego, zonnecellen of een game. Geef je creativiteit de ruimte tijdens het eLAB, het schrijfcafé of

De Makersclub en laat je inspireren tijdens de bijzondere festivals. „Zo krijgen mensen de 21e-eeuwse vaardigheden die nu nodig zijn. Veel van wat we doen is gratis, omdat kennis voor iedereen toegankelijk moet zijn en we een groot publiek willen bereiken. Dus kom vooral langs!”

— *eLAB Gorecht-Oost 157, 9603 AE Hoogezand*

MET KWASTEN EN BLOKJES

Een ideaal vakantie uitje: het Pop-up Doe Museum in Kielzog in Hoogezand. De theaterzaal van Kielzog staat de hele zomer in het teken van bouwen, kunst en dingen doen. Lekker schilderen, bouwen met lego of een van de kunstworkshops volgen. Bouw een meesterwerk of pak je Picasso-momentje met een kwast in het Doe Museum! Bezoekster Marissa (9) is enthousiast: „Ik vond het schilderen het leukst, de schilderijen mochten mee naar huis en zitten nu in mijn tekenmap. Ik vond het ook erg leuk om alle bouwwerken van Lego te bekijken, ik heb er een heleboel op de foto gezet. Heel knap hoe mensen dat maken. Ik vond de krokodil met zijn bek open het mooist!”

— *Pop-up Doe Museum, Gorecht-Oost 157, 9603 AE Hoogezand*

eLAB

POP-UP DOE MUSEUM

MET DE MAKERS

In de Kunstwerkplaats van Kielzog kun je allerlei beeldende, theater- en danscursussen volgen. Voor jongeren is er iets nieuws: De Makers. „Jongeren krijgen een eigen ruimte in de Kunstwerkplaats en mogen die zelf inrichten,” vertelt Jos Boerjan van Kielzog. Ze kunnen twee keer in de week binnen komen lopen, en zelf kiezen wat ze gaan doen. Ze mogen kleien, tekenen of schilderen, er is een green screen, ze kunnen een theaterproject doen. We hebben een coach gericht op multimediatechnieken en beeldende kunst en een voor de podiumkunsten, dus theater, zang en dans. Ik zeg altijd: kom eerst maar kijken of je het leuk vindt, zo ja, dan kun je lid worden van De Makers of je inschrijven voor een cursus.”

— Kunstwerkplaats, Nieuweweg 8, 9603 BM Hoogezand

MET SCHRIJVEN

Dichters en schrijvers komen in Woordtalenten samen. Sinds 2017 vindt in het najaar een proza- en poëzie-evenement plaats waar amateurs en professionals uit eigen werk voordragen. Dichter Gerard Rozeboom is initiatiefnemer en organisator. In 2020 verscheen ook een bundel met bijdragen. Wil je ook schrijven, doe dan mee aan het Schrijfcfé in de bibliotheek in Hoogezand.

— woordtalentenniddegroningen.nl

MET PICCARDT

Rebelse predikantszoon, kamerheer van Zonnekoning en borgheer van Groningen

Hoe komt de zoon van een Groninger protestantse predikant in het zeventiende-eeuwse Versailles terecht als kamerheer van Louis XIV, beter bekend als de Zonnekoning? Henric Piccardt is zonder twijfel een van de meest excentrieke Bekende Groningers uit de geschiedenis. Via een studie Rechten en Filosofie in Groningen promoveerde hij cum laude in het Franse Orléans. Dan begint het echte avontuur voor de intelligente en muzikale Groninger.

Jaloerse koning

Hij besluit zijn geld te verdienen als straatmuzikant in Parijs en wordt daar ontdekt door iemand van het Franse hof. Verkleed als piraat zingt hij,

KULTUUREILAND DAMSTERPLAS

PICCARDT

KUNSTWERKPLAATS KIELZOG

RONDON PICCARDT

terwijl hij zichzelf op de harp begeleidt. Zijn ster is rijzende en hij treedt op voor alle ‘rich en famous’ uit zijn tijd. De Zonnekoning is op hem gesteld en maakt hem zijn persoonlijke kamerheer. Maar zijn affaire met een maîtresse van de koning komt uit en maakt een einde aan zijn Franse avontuur. Vluchtend voor een jaloerse Franse koning vlucht hij terug naar de Nederlanden. Maar daar verdenken ze hem van spionage voor de Fransen en belandt hij achter de tralies.

Verbouwing Fraeylemaborg

Na zijn vrijlating, er was geen bewijs, maakt hij carrière in de lokale politiek van Groningen stad en de ommelanden. Hij wordt goede vrienden met stadhouder Willem III en verbouwt onder meer de Fraeylemaborg tot het prachtige paleisje dat het vandaag de dag nog is. Misschien wel met zijn vroegere woonplaats, Versailles, in zijn achterhoofd.

De mensen rondom Piccardt

De verhalen over het turbulente leven van Henric Piccardt, borgheer van de Fraeylemaborg in Slochteren en Klein Martijn in Harkstede, worden nagespeeld door ‘Rondom Piccardt’. Historische personages in bijpassend kostuum laten zien wat er speelde rondom de borgheer en geven een beeld van de 18e eeuw. Ook eens in de huid van een personage kruipen en de geschiedenis tot leven brengen? Haak aan bij dit theatergezelschap.

— Rondom Piccardt, Hoofdweg 10, 9616 TD Scharmer

MEER TONEEL-VERENIGINGEN

Fraeylema Ensemble
Toneelclub Tussen Baide Meulens
Toneelvereniging Con-Amore
Toneelvereniging De Deurdouwers
Toneelvereniging De Eendagsvliegen
Toneelvereniging De Helmster Schans
Toneelvereniging Kolham
Toneelvereniging ODS
Toneelvereniging Toveroos
Toneelvereniging UDI, Lageland / Hamweg

COLOFON

© December 2021

Dit magazine is uitgebracht
in opdracht van de gemeente
Midden-Groningen in het kader
van de gemeentelijke impuls om
het cultuurveld te versterken
na de coronaperiode.

SAMENSTELLING

Ontdek Midden-Groningen
www.ontdekmiddengroningen.nl

GRAFISCH ONTWERP

Studio Anne-Marijn

DRUK

Drukkerij Comprint

FOTOGRAFIE

Stella Dekker - voorpagina, 2, 4,
5, 6, 8, 9, 10, 11, 15, 16, 18, 25, 29,
31, 33, 35, 37

Wilco van der Laan - p. 22, 23,
28, 30, 35

Emily Rosalia - p. 26, 32, 34

Reyer Boxem - p. 12

Marleen Godlieb - p. 19

Collin Holleman - p. 20

Historisch Archief Midden-
Groningen - p. 21

Salome de Vries-Wildeman - p. 21

TEKST

Ontdek Midden-Groningen
i.s.m. Esther Walstra

VERANTWOORDING

Alle gegevens zijn met grote
zorgvuldigheid verzameld en
verwerkt. Ontdek Midden-Groningen
kan echter niet aansprakelijk gesteld
worden voor eventuele onjuistheden.

MAGAZINE UIT?
DAN WEET JE HET
NU ZEKER.

ONTDEK JE PASSIE IN MIDDEN-GRONINGEN

ER GAAT NIETS BOVEN

MIDDEN-GRONINGEN

VOOR MEER INFO KUK OP WWW.ONTDEKMIDDENGRONINGEN.NL